

ผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนา
เพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

*The Effect of Parent Involvement of Activity Package Utilization through
Aesthetic Dialogue Process to Develop Self Discipline of Preschool Children*

กฤษณา มะธิปะโน* และปัทมาวดี เล่ห์มงคล**

Krisna mathipano and Pattamavadi Lehmongkol***

* นิสิตปริญญาโท สาขาวิชาปฐมวัยศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

**อาจารย์ประจำสาขาวิชาปฐมวัยศึกษา ภาควิชาการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1)ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2)ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 3)ความเข้าใจวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 4)ผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้คือ เด็กปฐมวัยชายและหญิงที่มีอายุ 5-6 ปี จำนวน 12 คนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านอุทัยทอง จังหวัดนครราชสีมา ผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมายจำนวน 12 คน และครูประจำชั้น เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสัมภาษณ์ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย แบบทดสอบความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และแบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยสำหรับครู วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการวิจัยพบว่า 1) ผู้ปกครองต้องการให้ฝึกวินัยในตนเองแก่เด็กในด้านความรับผิดชอบมากที่สุด รองลงมาคือการฟังตนเอง และการควบคุมตนเองตามลำดับ 2) ผู้ปกครองและเด็กปฐมวัยมีความเข้าใจวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น 3) การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและกระบวนการสุนทรียสนทนาช่วยพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กทุกด้าน

คำสำคัญ: ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม
กระบวนการสุนทรียสนทนา วินัยในตนเอง เด็กปฐมวัย

Abstract

The purposes of this study were; 1) to study parents' needs in developing self discipline of preschool children; 2) to study parents' understanding on self discipline of preschool children; 3) to study preschool children's understanding on self discipline; 4) to study the effect of parent Involvement of activity package utilization through aesthetic dialogue process to develop self discipline of preschool children. The target group used in this study were 12 male and female preschool children ranging in age between 5 to 6 years old. They were studying in Kindergarten level 2 class in the first semester, year of 2015 at Banuthaitong School, Nakhonratchasima Province, 12 preschool parents and classroom teacher. The research instruments were interview form of preschool parents' needs in developing self discipline of preschool children, test of parents' understanding of preschool children's self discipline, test of preschool children's understanding of self discipline, parent involvement activity package utilization through aesthetic dialogue process to develop self discipline of preschool children, and observation form of preschool children's

self discipline for teacher. The obtained data were analyzed by mean, standard deviation and content analysis.

The results found that; 1) preschool parents needs self discipline training mostly in responsibility, the lower priority were self-dependency and self control respectively; 2) preschool parents and their children increased understanding on self discipline; 3) parent involvement and aesthetic dialogue process developed all areas of self discipline of preschool children.

Keywords: Parent Involvement of Activity Package Utilization, Aesthetic Dialogue Process, Self Discipline, Preschool Children

ความสำคัญของปัญหา

วินัยในตนเองเป็นสิ่งชี้วัดความเจริญของสังคม ทั้งนี้เพราะหากชาววินัยในตนเองชีวิตจะวุ่นวายสับสน เพราะวินัยในตนเองช่วยจัดระเบียบในชีวิตและสังคมให้ทุกชีวิตอยู่ด้วยกันได้อย่างสันติ ดังที่พระธรรมปิฎก (2538) ได้กล่าวไว้ว่า ประเทศที่มีความเป็นประชาธิปไตยต้องมีวินัยเป็นพื้นฐาน ประชาชนต้องเคารพกฎเกณฑ์และกติกาสังคม เคารพรับฟังความคิดเห็นซึ่งกันและกัน หากไม่สามารถสร้างวินัยให้แก่คนในชาติได้ การพัฒนาประชาธิปไตยย่อมหวังผลสำเร็จได้ยาก ซึ่งสอดคล้องกับ รัตนะ บัวสนธ์ (2540) ที่กล่าวว่าในปัจจุบันสังคมโดยรวมได้พัฒนาไปอย่างรวดเร็ว โดยมุ่งเน้นพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมเป็นหลัก ซึ่งความเจริญรุ่งเรืองของประเทศเป็นสิ่งที่คนในชาติปรารถนา แต่การพัฒนาสิ่งเหล่านี้ต้องอาศัยพื้นฐานพฤติกรรมโดยรวมของคนในชาติ โดยใช้กฎ กติกาเดียวกันซึ่งจะนำไปสู่ความสำเร็จ ลุล่วงไปด้วยดี การมีวินัยในตนเองซึ่งเป็นพื้นฐานของพฤติกรรมในการใช้กฎกติการ่วมกัน การที่ประเทศหนึ่งๆ จะพัฒนาหรือมีความเจริญก้าวหน้า ได้มากน้อยเพียงไรต้องอาศัยเงื่อนไขสำคัญหลายประการ คุณภาพของคนหรือประชากรของประเทศนั้นๆ นับว่าสำคัญยิ่ง โดยเฉพาะคุณภาพของคนในบ้านเมืองที่เกี่ยวกับความมีวินัยในตนเอง

การมีวินัยและรู้จักหน้าที่ถือว่าเป็นคุณสมบัติประจำตัวของทุกคนในการอยู่ร่วมกันอย่างมีความสุข ปรากฏว่าปัญหาของวินัยในสังคมไทยอยู่ในขั้นรุนแรงและน่าเป็นห่วงที่คนไทยชาววินัยในตนเอง แม้แต่เรื่องเล็กน้อย เช่น การไม่เข้าแถวตามลำดับ การไม่ตรงต่อเวลา ผลัดวันประกันพรุ่ง จนถึงเรื่องใหญ่ เช่นการฝ่าฝืนกฎจนเกิดอุบัติเหตุ การหนีภาษี การขาดประชุม เป็นต้น ซึ่งจะกลายเป็นเรื่องธรรมดาของคนในสังคมไปแล้ว ซึ่งหากพิจารณาให้ลึกซึ้งแล้วจะเห็นว่าสิ่งเหล่านี้ล้วนเป็นจุดเริ่มต้นของภัยอันตรายและความเสี่ยงหลายอย่างที่มนุษย์กำลังเผชิญอยู่ ทั้งปัญหาอาชญากรรม การมั่วสุมทางเพศ การทำร้ายร่างกายกัน การคอร์รัปชัน ความเห็นแก่ตัว (อุมาพร ตรังคสมบัติ, 2554) ซึ่งปัญหาเหล่านี้ทางรัฐบาลได้ให้ความสำคัญ และจัดทำแผนพัฒนาการศึกษาแห่งชาติฉบับที่ 8 โดยมุ่งปรับเปลี่ยนกระบวนการเรียนการสอนให้เอื้อต่อการพัฒนาขีดความสามารถของผู้เรียน ให้มีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ใฝ่การเรียนรู้ มีระเบียบวินัย และมีคุณธรรมในการอยู่ร่วมกับผู้อื่นในสังคม (กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ, 2542) ประสบการณ์ที่เด็กได้รับในช่วงปฐมวัยมีอิทธิพลต่อการเสริมสร้างฐานความพร้อมในการพัฒนาทั้งทางด้านร่างกาย อารมณ์ จิตใจ สังคม สติปัญญา ตลอดจนบุคลิกภาพต่างๆ ต้องมีการอบรมสั่งสอนต่อเนืองอย่างเหมาะสมจึงจะเกิดคุณธรรมหรือความดีได้ (วิทยา นาควัชระ, 2544)

การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองเป็นรูปแบบการจัดการเรียนรู้ที่ส่งเสริมการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กเพราะในการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สองมีการออกแบบทางการปฏิรูปการศึกษาเพื่อให้มีการพัฒนาคุณภาพการศึกษาเรียนรู้และการวัดประเมินผลการศึกษาที่ได้มาตรฐานตามเกณฑ์และมีมาตรการหลักสามข้อ ข้อสามคือ ส่งเสริมบทบาทของครอบครัว และสร้างความเข้มแข็งของครอบครัว ในการพัฒนาการเรียนรู้ของบุตรหลานในทุกระดับทุกประเภทการศึกษา (สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา, 2552) การให้ความรู้แก่ผู้ปกครอง จึงเป็นอีกภารกิจหนึ่งของครูอนุบาล เพื่อช่วยสร้างเสริมการเลี้ยงดูของผู้ปกครองเด็กให้มีคุณภาพมากขึ้น ทั้งนี้ผลจากการวิจัยส่วนใหญ่ ทั้งในประเทศและต่างประเทศพบว่า เด็กที่มาจากครอบครัวที่มีความรู้ความ

เข้าใจเกี่ยวกับการเลี้ยงดูเด็กจะมีพัฒนาการดีในทุกด้าน นอกจากนี้ยังพบว่า เด็กที่พ่อแม่ผู้ปกครองเข้าร่วมโครงการให้ความรู้กับผู้ปกครองจะได้รับการกระตุ้นและส่งเสริมให้ทำกิจกรรมที่บ้านได้อย่างเหมาะสมซึ่งส่งผลให้เด็กมีพัฒนาการสูงกว่าเด็กที่พ่อแม่ผู้ปกครองไม่ได้เข้าร่วมโครงการ (พวงเล็ก วรกุล และทัศนีย์ ประธาน, 2547) การมีส่วนร่วมในการจัดการเรียนรู้ครูจะต้องให้ความรู้ผู้ปกครองที่มีความแตกต่างกันทั้งด้านวัย อาชีพ ประสบการณ์ ระดับความรู้ บุคลิกภาพ ฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพความพร้อม อิสระทางความคิด ความเชื่อ สถานทางสังคม และวัฒนธรรม การเลือกใช้วิธีการศึกษาและให้ความรู้กับผู้ปกครองอย่างเหมาะสมจึงเป็นเรื่องสำคัญ

สุนทรียสนทนา ทำให้เกิดการพัฒนทั้งคนและงาน ด้านการพัฒนาคนเกิดการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมการฟัง คิด และพูดอย่างมีวินัย เป็นการเรียนรู้ร่วมกัน (ลดาวัลย์ รวมเมฆ, 2550) การนำเอาพลังเชิงนามธรรมที่ได้รับจากส่วนรวม และสิ่งรอบข้างมาสร้างสรรค์สู่การคิดร่วมกันของบุคคลที่ช่วยทำให้การแก้ไขปัญหาที่ยุ่ยากและเรื้อรังมีโอกาสเป็นไปได้ (มนต์ชัย พิณจิตรสมุทร, 2553) การเปิดโอกาสให้ผู้ปกครองได้เล่าประสบการณ์ แสดงความคิดเห็น และหาแนวทาง ร่วมกับเด็ก การให้เด็กมีส่วนร่วมในการคิด การเล่า การแสดงความคิดเห็นและสรุปแนวปฏิบัติด้วยตนเอง ย่อมนำไปสู่ความเต็มใจในการฝึกวินัยในตนเอง

ชุดกิจกรรม เป็นสื่อการเรียนการสอนที่ช่วยอำนวยความสะดวกในการสอน ทำให้การเรียนเกิดประสิทธิภาพ ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ด้วยตนเอง และสามารถนำไปใช้ได้ทุกสถานที่ทุกเวลา (สุนันทา สุนทรประเสริฐ, 2547) จากเหตุผลดังกล่าวผู้วิจัยจึงได้จัดทำชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

จากการศึกษาและประเมินในภาพรวมคนไทยขาดวินัยในตนเองรวมทั้งผลการประเมิน ของสำนักงานรับรองมาตรฐานและการประเมินคุณภาพการศึกษารอบที่สามพบว่าเด็กปฐมวัยโรงเรียนบ้านอุทัยทองได้ผลการประเมินเกี่ยวกับวินัยอยู่ในระดับต่ำ เด็กนักเรียนที่เข้าเรียนในชั้นอนุบาลปีที่ 2 ทำงานที่มอบหมายเฉพาะเวลาที่ครูคอยดูแลหรือควบคุมอยู่แต่เมื่อใดที่ครูทำกิจกรรมอย่างอื่นเด็กจะเลิก

ทำงานที่รับผิดชอบ เมื่อปล่อยให้เล่นที่สนามจะชอบไปรังแกสัตว์ เช่น เอาน้ำไปกรอกกุแอ้ เอาเชือกไปคล้องกิ่งก่า หรือปีนบนกำแพงวัดแล้วโหนกิ่งจามจุรีลงมาเวลาให้ไปรับประทานอาหารชอบเอาถาดไปซุกไว้ได้ม้าหินอ่อนไม่ยอมล้างไม่เก็บรองเท้าขึ้นชั้น เล่นของเล่นไม่เก็บไว้ที่เดิมมอบหมายงานให้กลับไปทำร่วมกับผู้ปกครองก็จะไม่ได้งาน กลับคืนมาซึ่งพฤติกรรมดังกล่าวเป็นภาวะและปัญหาที่ครูต้องคอยควบคุมเป็นอย่างมากผู้วิจัยจึงตระหนักว่าการพัฒนาวินัยในตนเองให้กับเด็กควรได้รับการร่วมมือทุกภาคฝ่าย เพื่อสร้างวินัยในตนเอง ให้เป็นนิสัยติดตัวตลอดไป ในการศึกษาครั้งนี้ผู้วิจัยเลือกใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ซึ่งการใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา จะสร้างความเชื่อมั่น ความคุ้นเคย และลดช่องว่างระหว่างครูซึ่งเป็นผู้วิจัยกับผู้ปกครองซึ่งเป็นผู้ร่วมวิจัยให้มีโอกาสแลกเปลี่ยนเรียนรู้และหาจุดร่วมที่จะพัฒนาวินัยเด็กและนำกระบวนการดังกล่าวถ่ายทอดสู่ผู้ปกครองในการนำไปใช้กับเด็กอย่างสม่ำเสมอเพื่อสร้างความมีวินัยในตนเองจากความรู้สึกร่วมกันที่เด็กมี

ด้วยเหตุผลดังกล่าวข้างต้น ผู้วิจัยจึงสนใจทำการวิจัยเกี่ยวกับ ผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2) ศึกษาความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 3) ศึกษาความเข้าใจวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และ 4) ศึกษาผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

ขอบเขตการวิจัย

1. กลุ่มเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้เป็นเด็กปฐมวัยที่มีอายุ 5-6 ปี จำนวน 12 คนที่กำลังศึกษาในระดับชั้นอนุบาลปีที่ 2 โรงเรียนบ้านอุทัยทอง จังหวัดนครราชสีมา และผู้ปกครองของเด็กกลุ่มเป้าหมายจำนวน 12 คน และครูประจำชั้น

2. ตัวแปรที่ศึกษาในงานวิจัย ได้แก่ 2.1 ตัวจัดกระทำ คือ การใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วม โดยกระบวนการสุนทรียสนทนา 2.2. ตัวแปรตาม คือ 2.2.1) ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2.2.2) ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2.2.3) ความเข้าใจวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2.2.4) พฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

3. ระยะเวลาที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลในภาคเรียนที่ 1 โดยใช้ระยะเวลาในการทดลอง 11 สัปดาห์ ตั้งแต่เดือน สิงหาคม 2558 ถึงเดือน ตุลาคม 2558

4. เนื้อหาที่นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ 1) ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ด้านความรับผิดชอบ ด้านการพึ่งพาตนเอง และการควบคุมตนเอง 2) ความรู้ความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 3) ความเข้าใจวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 4) การใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือในการวิจัยในครั้งนี้คือ

เครื่องมือที่ใช้กับผู้ปกครองประกอบด้วย 1) แบบสัมภาษณ์ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2) แบบทดสอบความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 1 ชุด 3) ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 9 ชุด (สำหรับผู้ปกครองใช้กับเด็กที่บ้าน)

เครื่องมือที่ใช้สำหรับเด็กประกอบด้วย แบบทดสอบความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

เครื่องมือที่ใช้สำหรับครูประกอบด้วย แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ในการดำเนินการวิจัย ผู้วิจัยมีขั้นตอนในการดำเนินการดังนี้

1. สร้าง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย และหาประสิทธิภาพของเครื่องมือ

2. ผู้วิจัยได้ดำเนินการทดลองเป็นขั้นตอนดังนี้

2.1 จัดประชุมผู้ปกครองดำเนินการโดยการปฐมนิเทศ สัมภาษณ์ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองและทดสอบผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

2.2 ทดสอบความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

2.3 นำชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย ไปให้ผู้ปกครองใช้กับเด็ก จำนวน 9 ชุด เป็นเวลา 9 สัปดาห์

2.4 ระหว่างใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยครูทำการออกเยี่ยมบ้าน จัดประชุมกลุ่มย่อย และให้ผู้ปกครองอาสาเข้ามาจัดกิจกรรมในโรงเรียน เพื่อสังเกตและบันทึกติดตามการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็ก

2.5 สัปดาห์สุดท้ายเก็บรวบรวมข้อมูลและทดสอบผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และทดสอบความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

3. การเก็บรวบรวมข้อมูล ในการศึกษาค้นคว้านี้ได้ทำการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัย ดังนี้ 1) เก็บข้อมูลความต้องการในการพัฒนาวินัยในตนเองจากแบบแบบสัมภาษณ์ความต้องการของผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย 2) เก็บข้อมูลความเข้าใจวินัยในตนเองของผู้ปกครองโดยใช้แบบทดสอบของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย จำนวน 20 ข้อ แบบกาเครื่องหมาย / หน้าข้อถูก และกาเครื่องหมาย X หน้าข้อผิด 3) เก็บ

คะแนนความเข้าใจวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยจากแบบทดสอบความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยจำนวน 15 ข้อ ด้านละ 5 ข้อ แบบทดสอบเป็นรูปภาพ 3 ตัวเลือก กาเครื่องหมาย X ทับข้อที่ถูกต้อง 4) เก็บข้อมูลการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยผู้ปกครองและครูจากการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย และ แบบสังเกตพฤติกรรมการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย (สำหรับครูใช้กับเด็ก)

4. การวิเคราะห์ข้อมูล โดยการหาค่าเฉลี่ย ค่าร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์เนื้อหา ดังนี้ 1) วิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นและความต้องการของผู้ปกครองจากแบบสัมภาษณ์ใช้การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงพรรณนา 2) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์ หาค่าเฉลี่ย และ

ตารางที่ 1 แสดงค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจของผู้ปกครองจากคะแนนแบบทดสอบความเข้าใจผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนการทดลอง	12	20	13.42	3.48
หลังการทดลอง	12	20	17.50	1.57

จากตารางที่ 1 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจของผู้ปกครองเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง ($\mu = 17.50$) มีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 13.42$)

ตารางที่ 2 การเปรียบเทียบค่าเฉลี่ย ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐานของคะแนนความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยก่อนและหลังการทดลอง

การทดลอง	N	คะแนนเต็ม	μ	σ
ก่อนการทดลอง	12	15	9.33	2.64
หลังการทดลอง	12	15	13.91	1.24

จากตารางที่ 2 พบว่าค่าคะแนนเฉลี่ยความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยหลังการทดลอง ($\mu = 13.91$) มีค่าสูงกว่าก่อนการทดลอง ($\mu = 9.33$)

ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 3) นำคะแนนที่ได้จากการทดสอบความเข้าใจการมีวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย มาวิเคราะห์หาค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน 4) วิเคราะห์เชิงพรรณนาผลการใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย

สรุปผล

1. ผู้ปกครองต้องการให้ฝึกวินัยในตนเองแก่เด็กในด้านความรับผิดชอบมากที่สุดคิดเป็นร้อยละ 58.33 รองลงมาคือ การพึ่งพาตนเองคิดเป็น ร้อยละ 25.00 และการควบคุมตนเองคิดเป็นร้อยละ 16.67 ตามลำดับ

2. ผู้ปกครองมีความเข้าใจเกี่ยวกับวินัยในตนเองเพิ่มขึ้น ดังตารางที่ 1

3. เด็กมีความเข้าใจวินัยในตนเองมากขึ้น ดังตารางที่ 2

4. การมีส่วนร่วมของผู้ปกครองและกระบวนการสุนทรียสนทนาช่วยพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยเด็กที่เด็กได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆตามความคิดความต้องการของตนจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จความสามารถในการควบคุมตนเอง การให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่สนุกสนานง่ายๆ

การที่เด็กมีร่างกายและจิตใจที่ดีจะส่งผลให้เด็กเป็นคนมีความคิดริเริ่ม เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์มีความคิดรวบยอด ความเข้าใจวินัยในตนเอง และสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ส่งผลให้เด็กมีวินัยในตนเองมากขึ้นทั้งด้านความรับผิดชอบ การพึ่งพาตนเอง และการควบคุมตนเอง

อภิปรายผล

การใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัย เป็นการร่วมมือระหว่างครูผู้สอนและผู้ปกครองในการพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยโดยใช้รูปแบบการมีส่วนร่วมทั้งการเรียนรู้ที่บ้าน การติดต่อสื่อสาร การเป็นอาสาสมัคร และการอบรมเลี้ยงดูทั้งเด็กและผู้ปกครองมีความสนใจและกระตือรือร้นในการปฏิบัติและติดตามรายงานผลการพัฒนาวินัยในตนเองอย่างสม่ำเสมอและอย่างต่อเนื่องการปฏิบัติสม่ำเสมอทำให้เกิดการเรียนรู้และซึมซับประสบการณ์อันนำไปสู่การพัฒนาวินัยซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Bandura (1977, อ้างในรัชดาภรณ์ อินทะนิน, 2544) กล่าวว่า พฤติกรรมของมนุษย์เกิดจากการเรียนรู้ มนุษย์มีการเรียนรู้พฤติกรรมจากประสบการณ์ต่างๆ ที่เกิดขึ้นทั้งโดยทางตรงและโดยทางอ้อม การใช้กระบวนการสุนทรียสนทนา ซึ่งมีสี่ขั้นตอนคือ 1) ขั้นการฟังอย่างลึกซึ้ง 2) ขั้นบันทึกใจ 3) ขั้นการตัดสินใจ 4) ขั้นการพูดจากใจ ทำจากปัญญา ซึ่งการใช้กระบวนการสุนทรียสนทนาในการฝึกวินัยในครั้งนี้ใช้การฟังลึกซึ้งจากการฟังนิทานที่มีเนื้อหาเกี่ยวกับวินัยในตนเอง เด็กจะได้วิเคราะห์เนื้อหาในนิทานว่าชอบหรือไม่ชอบ ชอบอย่างไร และจะนำมาใช้ประโยชน์ได้อย่างไร เมื่อเด็กหาคำตอบแล้วช่วยกันสรุปกับผู้ปกครองว่าสิ่งใดในนิทานคือการทำดี เมื่อเด็กตอบได้จะเป็นขั้นตัดสินใจและเมื่อเลือกทางปฏิบัติไว้ในใจแล้วก็จะสามารถพูดจากใจแล้วลงมือปฏิบัติได้ด้วยตนเอง ซึ่งการที่เด็กได้เรียนรู้และคิดเองจากการทำกิจกรรมดังกล่าวจะส่งผลให้เด็กได้ปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ด้วยความเต็มใจ ซึ่งสอดคล้องกับแนวคิดของ Erikson (1963, อ้างใน ทิศนา ขัมมณี และคณะ, 2536) ที่ว่าการให้เด็กได้เรียนรู้กิจกรรมต่างๆ ตามความคิดความต้องการของตนจะทำให้เด็กประสบความสำเร็จ ความสามารถในการควบคุมตนเองของเด็กก็เป็นผลมาจากการให้เด็กได้ทำกิจกรรมที่สนุกสนาน

ง่าย ๆ การที่เด็กมีร่างกายและจิตใจที่ดีจะส่งผลให้เด็กเป็นคนมีความคิดริเริ่ม เด็กปฐมวัยที่ได้รับการจัดประสบการณ์ มีความคิดรวบยอด ความเข้าใจวินัยในตนเอง และสามารถนำความรู้จากการเรียนรู้มาใช้ในชีวิตประจำวันได้ส่งผลให้เด็กมีวินัยในตนเองมากขึ้นทั้งด้านความรับผิดชอบ การพึ่งพาตนเอง และการควบคุมตนเอง

ข้อเสนอแนะที่ได้จากข้อค้นพบงานวิจัย

1. การใช้ชุดกิจกรรมแบบผู้ปกครองมีส่วนร่วมโดยกระบวนการสุนทรียสนทนาเพื่อพัฒนาวินัยในตนเองของเด็กปฐมวัยเป็นกิจกรรมที่เน้นให้เด็กได้คิดหาเหตุผลและแนวทางเลือกในการปฏิบัติกิจวัตรประจำวันซึ่งผู้ปกครองโดยปกติจะเน้นการสั่งและบังคับให้เด็กทำ การดำเนินกิจกรรมควรต้องติดตามสังเกตและแนะนำอย่างใกล้ชิด

2. จากการทำการวิจัยพบว่าผู้ปกครองทำชุดกิจกรรมได้ตามขั้นตอนแต่ยังขาดเทคนิคในการทำสุนทรียสนทนาผู้วิจัยควรเป็นฝ่ายเข้าพบปะพูดคุยและซักถามปัญหาการดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจังในการลงมือปฏิบัติเฉพาะกิจกรรมเยี่ยมบ้านตามตารางอาจจะไม่สามารถเก็บข้อมูลได้ครอบคลุมและในการเข้าพบผู้ปกครองทุกครั้งควรให้ผู้ปกครองได้เล่าการดำเนินการ กิจกรรมแล้วสังเกตว่าพฤติกรรมที่เด็กแสดงออกสอดคล้องกับข้อมูลที่ผู้ปกครองนำเสนอหรือไม่ อย่างไร

3. การปลูกฝังวินัยในตนเองควรทำอย่างค่อยเป็นค่อยไปและสังเกตความเปลี่ยนแปลงที่เกิดขึ้นการใช้กิจวัตรประจำวันในการฝึกวินัยในตนเองเป็นการใช้สิ่งที่อยู่รอบรอบตัวผู้ปกครองควรให้กำลังใจด้วยคำชมหรือรางวัลบ้างโอกาสและทำต่อเนื่องจนเกิดเป็นนิสัยติดตัวเด็ก

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

ควรนำกระบวนการสุนทรียสนทนามาใช้ในการจัดประสบการณ์และงานวิจัยด้านอื่น เช่น การพัฒนาทักษะทางภาษา การพัฒนาการคิด

เอกสารและสิ่งอ้างอิง

กรมวิชาการ กระทรวงศึกษาธิการ. 2542. *ความรับผิดชอบและวินัยในตนเองของโครงการการศึกษาศักยภาพของเด็กไทยด้านความ*

รับผิดชอบและวินัยในตนเอง. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์การศาสนา.

ทศนา แคมมณี และคณะ. 2536. *หลักสูตรและรูปแบบการพัฒนาเด็กปฐมวัย*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

พระธรรมปิฎก. 2538. *วินัย เรื่องใหญ่กว่าที่คิด*. พิมพ์ครั้งที่ 2. กรุงเทพฯ: สหธรรมิก.

พวงเล็ก วรกุล และทัศนีย์ ประธาน. 2547. *การพัฒนาชุดเสริมความรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการด้านสติปัญญาเด็กปฐมวัยสำหรับผู้ปกครอง*. สถาบันราชภัฏสงขลา.

มนต์ชัย พิณจิตรสมุทร. 2553. *Dialogue สุนทรีย์ สันทนาฉบับนักปฏิบัติ*. พิมพ์ครั้งที่ 2 กรุงเทพฯ: จงเจริญเทพารักษ์การพิมพ์.

รัชดาภรณ์ อินทะนิน 2544. *การศึกษาแนวโน้มและอัตรา การเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนชั้นอนุบาลปีที่2 ที่เข้าร่วมกิจกรรมกลุ่ม*. ปรินญา นิพนธ์สาขาจิตวิทยาการแนะแนว, มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ.

รัตนะ บัวสนธ์. 2540. *วิธีการวิจัยเชิงทดลองทางพฤติกรรมศาสตร์กับการควบคุมเพื่อความเที่ยงตรงภายใน*. *วารสารคณะศึกษาศาสตร์*, มหาวิทยาลัยนเรศวร. 2(2): 42-56.

ลดาวลัย รวมเมฆ. 2550. *เล่าเรื่อง Dialogue สุนทรีย์ สันทนาพัฒนาคน พัฒนางานบริการพยาบาล*. กรุงเทพฯ: อมรินทร์พรินติ้งแอนพลับลิชชิง.

วิทยา นาควัชระ. 2544. *วิธีเลี้ยงลูกให้เก่ง ดี และมีความสุข*. กรุงเทพฯ: พิมพ์ลักษณ์.

สุนันทา สุนทรประเสริฐ. 2547. *การสร้างสื่อการสอนและนวัตกรรมการเรียนรู้...สู่การพัฒนาผู้เรียน*. ราชบุรี: ธรรมรักษ์การพิมพ์.

สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา. 2552. *ข้อเสนอการปฏิรูปการศึกษาในทศวรรษที่สอง(พ.ศ.2552-2561)* กรุงเทพฯ: สำนักงานเลขาธิการสภาการศึกษา.

อุมาพร ตระกสมบัติ. 2554. *สร้างวินัยให้ลูกคุณ*. พิมพ์ครั้งที่ 5. กรุงเทพฯ: ชันด้าการพิมพ์.

References

Academic Department, Ministry of Education.

1999. *Self-Accountability and Discipline of Thai Children in the Study Programme on Thai Children's Potentials in term of Self-Accountability and Disciplines*. Bangkok: Sasana Press. [in Thai].

Buasonth, R. 1997. Behavioral Experiment Research Methodology and Internal Reliability Control. *A Magazine of Faculty of Education, Naresuan University*, 2 (2): 42-56. [in Thai].

Inthanin, R. 2001. *A Study of Trend and Rates Of Social Behavior Changes of Second Year Kindergarten Children students Participated in Group Activity*. Master, Education. Counseling Psychology. Srinakharinwirote University. [in Thai].

Khaemmani, T. et al. 1993. *Curriculum and Forms of Childhood Development*. Bangkok: Luksana Press. [in Thai].

Nakwatchara, W. 2004. *Clever Child Raising and Happiness*. Bangkok: Laksana Press. [in Thai].

Piniijitsamut, M. (2010). *An Aesthetic Dialogue for Practitioners*. 2nded. Chongcharoendhebarak Press. [in Thai].

Phra Dhamma Pitaka. 1995. *Discipline a Bigger Matter than Thought*. 2nd ed. Bangkok: Sahadhammig. [in Thai].

- Ruammek, L. 2007. *The Tale of Aesthetic Dialogue on Work and Human Development and Nursing Service*. Bangkok: Amarin Printing and Publishing. [in Thai].
- Soontaraprasert, T. 2004. *The Construction of Teaching Media and Learning Innovation...Towards Learners Development*. Ratchaburi: Dhammarak Printing. [in Thai].
- The Secretariat Office of Education Council. 2009. *A Proposal for Education Reform in 2nd Decade (B.E.2009-2018)*. Bangkok: The Secretariat Office of Education Reform. [in Thai].
- Trangsombut, U. (2011). *Building Discipline for Your Children*. 5th ed. Bangkok: Sunta Printing. [in Thai].
- Worakul, P. and Phrathan, T. 2004. *The Development of a Series of Knowledge Reinforcement for Developmental Promotion in Childhood Intellect for Parents*. Songkla Rajabhat Institute. [in Thai].